

Ще раз про
медіаграмотність як
інтерес до життя

Якщо працюєш на совість,
звітуватись – не проблема

Діалог влади з народом: хочемо вдосконалення! А – як?

Віктор Радчук

Безумовно, найважливішим фактором, який привертав увагу учасників цієї події, став приїзд до Житомира Віктора Микити – першого заступника голови Офісу Президента України.

Ну а сам захід, що проходив у приміщенні Житомирської політехніки 20 березня, став черговим засіданням Конгресу місцевих та регіональних влад при Президенті України.

Зауважимо, що Віктор Федорович Микита є головою наради стало налагодження діалогу влади та громади у новому форматі. Що таке новий формат і яким був старий, довелось добряче подумати, аби знайти більш-менш зрозумілу відповідь. Учасниками діалогу у новому форматі стали голови громад Житомирщини. Цікаво, що до роботи Конгресу місцевих і регіональних влад у Житомирі долучилися декілька народних депутатів. До присутності нардепа Віталія Безгіна голови громад

вже звикли, бо якраз цей парламентарій зазвичай володіє найбільшим обсягом інформації, яка цікавить представників місцевої влади. Однак цього разу участь у засіданні взяли нардепи Богдан Кицак, Сергій Кузьмінюх. Забігаючи наперед, зазначимо, що нардепи, які прибули до Житомира, жодними активностями у ході діалогу по-новому не відзначились. Віталій Безгін був активнішим за своїх колег-парламентарів, але й він намагався більше слухати, ніж говорити.

Учасниками житомирського засідання Конгресу місцевих та регіональних влад були й низка чиновників кількох міністерств та відомств, які здебільшого у режимі онлайн інформували керівників громад Житомирщини про стан

дорожніх робіт, про ситуацію із побудовою безпечних укриттів у школах і дошкільних закладах, про процес оснащення сільської місцевості мережею «Інтернет». Безпосередньо у залі Житомирської політехніки була присутньою заступниця освітянського міністра Надія Кузьмічова, яка доволі переконливо і професійно чітко відповідала на леву частину усіх запитань. Вважалося, що найголовнішим в освіті питанням нинішнього дня вважається ситуація щодо створення ліцеїв академічного профілю, де дев'ятикласники – випускники гімназій на-

вчатимуться у 10-му, 11-му та 12-му класах. Такі ліцеї розпочнуть свою роботу по всій території України із 1 вересня 2027 року, але вже сьогодні настав час генеральних приготувань до такого переходу, коли у кожній громаді головним типом навчального закладу стане гімназія. Зауважимо, що ліцеї академічного профілю буде далеко не у всіх громадах.

Але голови громад, які прибули 20 березня до залу «політехніки», чекали на відповідь стосовно ситуації із дев'ятикласниками нинішнього року, яким пропонують завершувати освіту у 10-11 класах у стінах майбутніх ліцеїв.

Проти такого, раніше непередбачуваного і насправді неочікуваного для людей, розвитку події із траєкторіями навчання виступили батьки більшості учнів, яким вже із 1 вересня 2026 року доведеться подорожувати до місця розташування майбутнього ліцею академічного профілю. У сільській місцевості це передбачає щоденні переїзди на відстані у 18-25 кілометрів. Враховуючи ситуацію на дорогах і скруту

із шкільними автобусами, діставатися до 10-го, а потім і до 11-го класу дітям буде нелегко.

Верховна Рада України вже наступного тижня має сказати із цього приводу своє вагоме і остаточне слово. Цілком можливо, що парламент дозволить 9-класникам нинішнього року продовжувати навчатися у своїх нинішніх ліцеях, які вже через рік ліцеями не будуть. Проти такого виключення, якого вимагають батьки, виступає міністерство освіти, яке розуміє, яких клопотів із наповненням ліцеїв доведеться зазнати вже наступного року. Але про це, між іншим, учасники конгресу у Житомирі говорили недовго. Бо набагато приземленіший вигляд мають клопоти голів громад стосовно виплати зарплати педагогам і вихователям, яку із 1 січня 2026 року парламентарі підвищили на 25-30%.

Діалог влади з народом: хочемо вдосконалення! А – як?

Початок на стор. 1.

Поки що ці надбавки виплачують педагогам місцеві бюджети. Щоправда, не у всіх громадах місцевій владі вдається нашкребти у своїх бюджетах вчительські надбавки, але міністр освіти Оксен Лісовий під час чергового включення до спілкування із учасниками конгресу у Житомирі зазначив, що у 92% громад України підвищені зарплати педагогам все ж таки виплачують. Але і у цій ситуації є одне велике але. Громади вже зараз кажуть про те, що шкребти у бюджетах вже нічого, а з травня чи з червня 2026-го грошей на підвищену платню для освітян не буде у переважній більшості громад. Отже, підставити плече має Державний бюджет, оскільки рішення про підвищення вчительської зарплати вже під саму новорічну ялинку у грудні 2025 року приймала Верховна Рада України, створивши дуже неприємну сенсацію для бюджетів місцевих рад. **Сьогодні на повен зріст постає питання про те, чи допоможе уряд України місцевій владі із пошуком грошей на підвищену зарплату педагогам, вихователям, а потім ще й соціальним працівникам.** Принаймні учасники конгресу у Житомирі відповіді на таке запитання не отримали. Ну а запевнення освітянського міністра стосовно задовільного стану української освіти можна сприймати дуже умовно і лише з огляду на його слова про ті над-

звичайні умови, в яких освітяни України сьогодні працюють.

Загалом засідання конгресу у Житомирській політехніці було присвячене не стільки освітянській тематиці і завершальному етапові реформи НУШ, скільки багатьом іншим, не менш важливим питанням, що хвилюють керівників громад Житомирщини. Чи не першим таким питанням стала ситуація на дорогах Житомирщини. Усім відомий той плачевний стан, в якому перебувають дороги обласного підпорядкування, що потребують негайного ремонту. **Деякі голови громад у виступах на конгресі казали, що місцеві дороги (а це сотні кілометрів у кожній громаді) належним чином не обслуговувались по 4-5 років.** А це означає, що далі по цих дорогах ніхто не поїде. Відтак до громад не зможе доїхати транспорт, що розвозить хліб і

харчові продукти. Не кажучи вже про швидку допомогу, яка долає 20-25 кілометрів до віддаленого села ледь не за годину.

Що почули стосовно доріг учасники діалогу по-новому? Якщо коротко і по суті – нічого нового і нічого конкретного. Усім зрозуміло, що найбільше коштів держава делегує у наш час на дорожню інфраструктуру прифронтових громад. У так званих тилкових областях (Житомирщина належить до їхнього числа) дорожньо-ремонтні роботи тривають і будуть тривати на міжнародних автомагістралях або ж на дорогах національного значення. Ну а стосовно доріг обласного підпорядкування, то їхній ремонт буде обмежено усім відомим ямковим методом десь ближче до літа поточного року. Трохи більше 500 мільйонів гривень держава все ж таки виділила на ремонт і утримання доріг Житомирщини.

Але щоб утримувати дорожнє господарство у більш-менш нормальному стані, потрібна вдвічі більша сума. На разі її немає і, звісно ж, не буде, допоки триватиме війна. Цікаво, що під час засідання Конгресу місцевих та регіональних влад у Житомирі лунали пропозиції щодо формули «33% - 33% - 33%», коли кошти місцевих рад, обласного бюджету і держави залучатимуть для ремонтів доріг на умовах такої ось пропорційної співучасті. Конкретної відповіді під час обговорення питання не прозвучало, але цікаво, чи вигулькне на рівні центральної влади така пропозиція.

Ще одним питанням наради стала ситуація із оснащенням території Житомирщини покриттям мережі «Інтернет». Виявилось, що й тут є проблеми, хоча дехто вважає їх несуттєвими, оскільки йдеться про села, де проживає декілька десятків людей, а

чисельність сіл із населенням до 20-ти жителів потребує від інтернет-провайдерів витрат, які ніколи не окупляться.

Якщо спробувати підсумувати роботу засідання конгресу, то можна відзначити безумовно професійне вміння модерувати процес комунікації в умовах комбінованого (офлайн і онлайн) формату спілкування Віталієм Бунечком. Безумовно, поєднати і втілити процес обговорення дуже складних і справді гарячих проблем сьогодні у три з половиною години – це, як кажуть, треба вміти, аби діалог хоча б формально проходив у змістовному руслі. І В. І. Бунечко з цим впорався ледь не блискуче. Стосовно подальших перспектив спілкування влади і народу, то така комунікація потребує докорінного оновлення і суттєвого вдосконалення. Причому – у найшвидшій перспективі.

Вчитися мислити стратегічно можна не лише у столиці. А чому б не у Звягелі?

Наталія Риси́ч

Упродовж чотирьох днів, з 23 по 26 березня 2026 року, у місті Звягелі проходив навчальний тренінг з управління публічними інвестиціями для органів місцевого самоврядування.

Представники Романівської громади також стали учасниками цієї потужної сесії, під час якої відбулося детальне ознайомлення зі змістом навчальної програми з управління публічними інвестиціями. Ми не станемо переповідати зміст навчальних модулів та практичних вправ, з якими знайомилися, вивчали, обговорювали та розглянули варіанти практичного впровадження учасники тренінгу. Оразу анонсуємо вже у наступному виході нашої газети детальну розповідь про пізнавальний ресурс і потенціал тренінгу, про що нам розкажуть його учасники від Романівської селищної ради.

Нашим читачам нагадаємо, що про публічні інвестиції в Україні заговорили ще у 2023-2024-му

роках, а предметне реформування підходів до відбору проектів, які вимагають першочергового чи нагального фінансування від держави або ж за коштів міжнародних донорів, розпочалося у 2025-му році. Основне завдання такого реформування полягає у тому, щоб підвищити ефективність, прозорість та стандартизацію процесів державних витрат на фінансування проектів, що входять

до портфеля публічних інвестицій громад, областей, регіонів і т. п. Своєрідним банком, який вмщує в собі Єдиний портфель проектів публічних інвестицій у масштабах всієї держави, стала в Україні єдина цифрова екосистема DREAM.

Реформа публічних інвестицій є критично важливою в умовах прозорої відбудови України та залучення до такого процесу

коштів міжнародних партнерів. Якщо спробувати пояснити потребу у такому реформуванні дещо простіше, то йдеться про те, щоб кожна гривня платників податків та кожен євро чи долар від партнерів і донорів працювали в Україні максимально ефективно. Таке реформування вимагає створення та запровадження багатьох процесів і процедур. Щонайперше в Україні варто досягти уніфікації процесу підготовки та оцінки готовності інвестиційних проектів у кожній громаді. Все це вимагає постійного навчання, ознайомлення із вдалими практиками формування інвестиційних проектів, а особливо із процесами їхнього просування на шляху реалізації та втілення.

У Романіві торік сформований єдиний портфель публічних інвестицій Романівської селищної територіальної громади, куди увійшли 44 проекти, що потребують інвестування у вигляді державної підтримки, грантової допомоги чи залучення кредитних ресурсів.

Зміст цих проектів внесено до єдиної цифрової екосистеми

DREAM. Проекти, що увійшли до єдиного проектного портфелю публічних інвестицій Романівської селищної ради, розроблені на основі Стратегії розвитку Романівської селищної територіальної громади на період до 2028 року. Це не означає, що всі проекти, які увійшли до консолідованого «списку 44-х», матимуть однакову значимість для розвитку громади. Цілком можлива поява нових, які також мають бути внесені до інформаційної платформи DREAM, а черговість і стратегічна важливість таких проектів може бути зумовлена низкою нових, раніше не врахованих чи невідомих (навіть і неіснуючих) факторів. Втім, реформа публічних інвестицій в Україні, як-то кажуть, на марші, і тому потреба у навчанні, розумінні та опануванні інструментів та підходів у її реалізації залишається нагальною і вкрай важливою. Ось чому на навчання до Звягеля Романівська громада відрядила невеличку делегацію своїх відповідальних працівників апарату виконавчого комітету Романівської селищної ради. А про те, яким було навчання і що нового вони дізналися про етапи, механізми і методики реалізації проектів публічних інвестицій, ми розповімо за тиждень.

Ще раз про медіаграмотність як інтерес до життя

Віктор Першко

Це сталося у четвер,
19 березня 2026-го року.

У сесійному залі Романівської селищної ради відбулася зустріч десятикласників Романівського ліцею № 1 із представниками масмедіа. Скажімо так, завдяки зусиллям вчителів ліцею Л. М. Верніцької та В. В. Бовсунівського вдалося облаштувати хоча й невеличкий, але все ж таки справжній медіафорум. Як і годиться, за участі журналістів, представників влади і що головне – за активної взаємодії із аудиторією, яка упродовж двох годин уважно слухала, активно реагувала, ставила запитання, коментувала і тут же отримувала чимало цікавої інформації.

Проблема медіаграмотності, про яку сьогодні часто говорять і яку намагаються вирішити під час навчальних занять із старшокласниками-ліцеїстами, насправді стосується фактично жителів усієї громади. Адже сьогодні не є секретом, що інтерес до інформації, до новин повсякденного життя Романівської громади, Житомирщини і загалом всієї України виявляють більшість людей. І джерела наповнення такою інформацією є різні. Колись традиційні засоби масової інформації (масмедіа) – газети, радіо і телебачення, сьогодні суттєво поступилися так званним соціальним мережам, які легкодоступні завдяки можливості користування інтернетом. Фейсбук, інстаграм, тік-ток, телеграм-канали, сайти новин дають можливість кожному власнику гаджета (смартфону чи андроида) легко і швидко дізнатися про те, що сталося у США, на центральній вулиці Житомира або

ж у будь-якому селі Романівської громади.

Про те, як готуються до зустрічі із читачами новини та інформація, розповіла редакторка і головний адміністратор найвпливовішого, найвідомішого у Романові новинного сайту «Твій Романів» Марина Кондратюк. У своєму виступі вона розповіла про ті вимоги, які притаманні журналістиці як професії і як жанру накопичення і поширення інформації. Що таке об'єктивність інформування, яких правил повинен дотримуватись журналіст у своїй роботі – про все це Марина Кондратюк зуміла сказати всього за пів години.

Аудиторія відповіла прямо-таки зливою запитань, які стосувалися не лише професійних навичок і стандартів журналістики, але й конкретних ситуацій, фактів, які з'являються у новинах сайту «Твій Романів». Хоча ліцеїсти відверто визнавали, що головними джерелами інформації, яка їх цікавить, є все ж таки соціальні мережі. Тік-ток, телеграм-канали помітно випереджають фейсбук чи YouTube. Не кажучи вже про інтернет-сайти, а тим паче про газету, яка вважається таким собі архаїчним залишком минулої епохи і яку, на думку юних ліцеїстів, читають здебільшого лише пенсіонери. Так воно так, але ні

фейсбук, ні, тим паче, інстаграм, не кажучи вже про тік-ток, низку телеграм-каналів, нічого не пише про новини, проблеми, події, які відбуваються тут, у Романові. Наприклад у тому ж сесійному залі Романівської селищної ради, де проходила зустріч ліцеїстів із журналістами, народжуються рішення, які визначають життя, які допомагають вирішувати проблеми побутового повсякдення у Романові і селах Романівської селищної ради. Але про такі новини ліцеїсти знають відверто мало, а про дещо й не чули зовсім. Ось вона медіаграмотність, про яку часто згадують, однак не сповна усвідомлюють, що воно таке.

У виступі журналіста газети «20 хвилин Романів» Віктора Радчука йшлося про особливості підготовки матеріалів з різних галузей місцевого життя Романівської територіальної громади. Ліцеїсти із подивом дізнавалися, що у щоденному житті селищ і сіл Романівщини відбувається чимало цікавих, важливих і навіть знакових подій, які залишаються поза увагою земляків-романівчан через елементарну необізнаність, недостатню інформативну діяльність певних установ, організацій і влади в цілому. Виступ заступника Романівської селищної голови Василя Ходюка також стосувався важливості розуміння тих процесів і подій, які відбуваються не лише на міжнародному рівні, але й тут – у громаді, у побуті, під час праці та дозвілля і у будь-яку пору року. Цікавим виявилось спілкування керівника гуманітарного відділу Романівської селищної ради Оксани Гаврилової із ліцеїстами, які відзначалися того дня особливою щедрістю у процесі постановки запитань. Одне із таких запитань

стосувалося змісту кодексу поведінки здобувачів освіти Романівського ліцею № 1. Як виявилось, тема кодифікації життя у ліцеї неабияк хвилює учнів, а насправді вона є цікавою темою для обговорення на рівні громадського життя всієї селищної ради. Слід зауважити, що О. Л. Гаврилова тут же, познайомившись із низкою запитань та зауважень від ліцеїстів, пообіцяла детальніше вивчити зміст кодексу, а за потреби – внести до нього певні пропозиції і зміни. Про це ми поговоримо в окремій публікації газети «20 хвилин Романів», але висновок про те, що зустрічі в аудиторії, спілкування віч-на-віч, можливість поставити запитання і тут же отримати на нього відповідь не можна замінити спілкуванням у тік-тоці чи намаганням знайти вичерпно правдиву інформацію у телеграм-каналі, напрошувався сам собою. Звісно, газету треба знайти, а потім приділити окрему годину для ознайомлення із вміщеними у ній матеріалами, а це в умовах динамічного перебігу подій призводить до складнощів, якими просто нехтують. У підсумку щось із того, що відбувається навколо, випадає із нашої уваги, а проблема, яка вимагає особливої уваги і відповідного реагування, залишається без відповіді і без вирішення. Виходить, що десь там, у Житомирі чи у столиці наче й реально вирує справжнє і досконале життя, а у нас, у Романові, зовсім сумно і песимістично. Однак достатньо лише налагодити комунікацію, покращивши поки що маловідому медіаграмотність населення, і справи підуть на краще. Адже увага призводить до появи інтересу, а далі – до бажання діяти, бути небайдужим і сподіватися на краще. Бо ж без цього – аж ніяк.

Заправляєтесь? Отримуйте кешбек із кожного літра

Заправляй пальне і отримуй кешбек!

Перетворюємо витрати на пальне в заощадження. Від сьогодні за кожную заправку авто отримуйте нарахування кешбеку.

Розмір нарахувань залежить від типу пального:

- 15% – на дизель,
- 10% – на бензин,
- 5% – на автогаз.

Максимальна сума кешбеку – до 1000 грн на місяць, а загальний ліміт програми залишається 3 000 грн.

Якщо ви вже користуєтесь національним кешбеком – для вас нічого не змінюється. Просто розраховуйтеся під'єднаною до програми картою і отримуйте нарахування.

Ще не приєдналися до програми? Ось як це зробити:

1. Під'єднайте ваші банківські картки до програми. Як це зробити – підкаже служба підтримки вашого банку.

2. Відкрийте у своєму банку картку «Національний кешбек».

3. У Дії перейдіть до розділу Сервіси – Національний кешбек і підв'яжіть цю картку, щоб отримувати на неї виплати.

4. Оплачуйте пальне під'єднаною до програми картою.

Готово! Кешбек нарахується автоматично на наступний день після покупки. Відстежуйте нарахування у застосунку «Дія».

Отримані кошти використовуйте для оплати комунальних послуг, ліків, українських продуктів і книг, а також донатьте на підтримку Збройних сил України.

Програма діятиме до 1 травня 2026. Які АЗС уже долучилися до програми та деталі, дізнавайтесь на сайті «Зроблено в Україні».

Програму реалізують Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України спільно з Мінцифрою та мережами АЗС.

В Україні стартувала комунікаційна кампанія «Наставництво – твій досвід у дії»

У кожного з нас є досвід – те, що ми прожили, зрозуміли, навчилися робити. Іноді наш досвід може стати опорою, підтримкою та новою можливістю для інших. Саме так працює наставництво. Твій досвід – у дії.

Стань наставником або наставницею для підлітка чи підлітки, які залишилися без турботи батьків. Заходь на dity.gov.ua.

Комунікаційна кампанія «Наставництво – твій досвід у дії» реалізується Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України, Координаційним центром

з розвитку сімейного виховання та догляду дітей, Офісом дітей та молоді «ДіЙМО», ГС «Українська мережа за права дитини» у межах проекту «Підтримка дітей і молоді з досвідом перебування в альтернативних формах догляду» спільно з ЮНІСЕФ за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини (BMZ) через Державний банк розвитку KfW, Європейського Союзу та уряду Швеції. Зміст кампанії не обов'язково відображає погляд уряду Німеччини, ЄС, Швеції та/або ЮНІСЕФ.

Якщо працюєш на совість, звітуватись – не проблема

Віктор Радчук

Під час чергового засідання виконкому Романівської селищної ради, який відбувся 19 березня 2026 року, звітував про свою роботу керівник сектору національно-патріотичного виховання та ветеранської політики Роман Борисевич.

Слід зауважити, що звітна доповідь Романа Йосиповича не вражала гарними чи навіть вишуканими фразами про те, скільки зроблено, проведено чи виконано. Це була абсолютно спокійна розповідь про щоденні будні чиновника, який волею долі опинився на ділянці дуже важливої у громаді роботи. Власне кажучи, назвати Романа Борисевича чиновником, аж ніяк не можна, хоча свої обов'язки, усі можливі завдання і доручення він виконує справно й вчасно. Порівняно із початковим періодом свого перебування на посаді керівника сектору національно-патріотичного виховання та ветеранської політики, Роман Борисевич значно виріс як людина, яка розуміє, знає, відчуває проблеми своїх побратимів-ветеранів.

Ба більше, він не просто відчуває, але й досконало знає походження і причини певних ситуацій, складнощів, у які потрапляють воїни-ветерани, а тому у ставленні до ветеранів чинить так, як може допомогти своєму другу, брату чи товаришу. Принаймні скаржитись на те, що у секторі національно-патріотичного виховання і ветеранської політики когось не послушали чи не зрозуміли, у Романові ніхто не посміє.

Джерело фото: Твій Романів

Слід зазначити, що призначення Романа Борисевича на посаду керівника сектору ветеранської політики майже співпало із запровадженням у Романові посади фахівця із супроводу ветеранів. Як відомо, таким фахівцем у Романівській селищній раді стала Наталія Воронова, яка має чималий досвід роботи у соціальних установах, прекрасно комунікує із людьми, навіть якщо ті потрапили у найбільшу скруту.

Так-от, сьогодні у Романівській громаді можна сміливо стверджувати, що тандем Борисевич – Воронова справді працює і прагне вдосконалити роботу із ветеранами в міру тих можливостей, які надають їхні посадові повноваження і потенціал селищної ради. Зрозуміло, що за показниками економічного потенціалу

Романівська селищна рада не входить до числа громад, які мають профіцитні бюджети і можливість допомогти ветеранам щонайперше матеріально, фінансово, а значить – суттєво і відчутно. У Романові трохи інша ситуація, яка не дає можливостей охопити належною і потрібною грошовою підмогою тих ветеранів, кому справді складно. Але підтримати ветерана морально, зорієнтувати його у напрямі отримання юридичної допомоги, надати посильну допомогу стосовно оформлення найширшого спектру всіляких довідок, звернень листів і т. п. – тут у секторі національно-патріотичного виховання та ветеранської політики працюють з віддачею і на совість. Бувають ситуації, коли бере розпач від безсилля допомогти ветерану-

побратиму у складній життєвій ситуації, але усі можливі шляхи вирішення проблеми керівник сектору національно-патріотичного виховання намагається задіяти і використати. Звісно, можливості керівника сектору, як і всієї Романівської селищної ради у сенсі вагомості підтримки ветеранів, які втратили здоров'я, працездатність і можливість забезпечити свої потреби, дуже невеликі, а якщо точніше, то й взагалі мізерно скромні. Цілком доречними у нинішній ситуації можливостей місцевої влади щодо допомоги воїнам-ветеранам можуть стати слова в. о. Романівського селищного голови Юрія Чумаченка, який зауважив: «Ми ще дуже довго, а точніше – завжди будемо зобов'язані ветеранам і фізично, і морально, і матеріально...». Що тут скажеш – це справді так. Але наш обов'язок за будь-яких обставин і умов – зробити все, аби воїн-ветеран, який поклав своє здоров'я на полі боротьби за свободу і волю нашої країни, почував себе гідно і був шанованою людиною. Ось, по суті, і весь звіт про роботу із ветеранами.

Цього разу «пілот» пролетів мимо Романова, але приземлився у Мирополі

Віктор Першко

Черговий пілотний проект з підготовки до запровадження в Україні реформи старшої школи розпочне свою ходу у 150-ти закладах освіти України.

Рівно за рік до офіційного старту роботи академічних ліцеїв профільного типу 150 навчальних закладів готуватимуть свій потенціал, свої можливості до роботи у нових умовах. Дев'ять навчальних закладів із вищезгаданих 150-ти розташовані на Житомирщині. Серед тих громад, які потрапили до пілотного проекту із 1 вересня

2026-го року, виявилася і Миропільська територіальна громада. Миропільчани сподіваються вже із 1 вересня 2027 року розпочати роботу академічного ліцею із профільним навчанням, створивши паралель десятикласників із двох класів, в яких діти навчатимуться у подальшому за трьома профілями. Однак за рік до офіційного старту реформування старшої школи майбутній академічний ліцей у Мирополі пройде своєрідне стажування, отримає певне устаткування для осучаснення навчальних кабінетів і лабораторій, матиме змогу закупити за державний кошт мультимедійне обладнання. Для цього держава виділяє для учасників пілотного проекту спеціальну субвенцію розміром в 1,2 мільярда гривень. Якщо врахувати, що ці кошти розійдуться аж на 150 закладів, то більшість із учасників «пілоту» отримають упродовж вже наступного навчального року від 7-ми до 10-ти мільйонів гривень у вигляді субвенції. Для будь-якого навчального закладу сьогодні це доволі значима сума, яка спроможна дуже суттєво допомогти поліпшити свою матеріальну базу на порозі запровадження профільного навчання.

За миропільчан можна порадіти, однак читач, який неодноразово чув про те, з яким драматизмом проходить процес підготовки до створення академічного ліцею профільного типу у Романівській селищній раді, неодмінно запитає – а чому Романівська громада не змогла отримати таку ж само підмогу у ході 2026/2027 навчального року, яку отримав майбутній академічний ліцей у Мирополі? Тим паче, що Романівська селищна рада вже неодноразово заявляла

про своє бажання взяти участь у пілотному проекті щодо створення академічного ліцею із профільним навчанням. Однак романівчанам було відмовлено у можливості стати учасником пілотного проекту із 1 вересня 2026 року. Причину такої відмови ні освітянське міністерство, ні чиновники із департаменту освіти Житомирської ОВА романівчанам досі не пояснили. Хоча всі розуміють і про це ходять вперті розмови у Житомирі, а подекуди і в столиці, що головною перепоною для отримання статусу пілотного проекту для романівчан стали судові позови та низка судових засідань стосовно начебто неправомірної процедури ухвали рішення Романівською селищною радою. При цьому Романівська селищна рада дотримувалась усіх необхідних процедур, вимог законодавства під час обговорення та ухвалення рішення про утворення майбутнього академічного ліцею із профільним навчанням. Але у судах – своя правда, а судові рішення іноді дивують своїми рішеннями не лише Романівську громаду. Прикро, що Міністерство освіти та науки при розгляді заявки Романівської селищної ради щодо участі у пілотному проекті майбутніх академічних ліцеїв не заважало включити до списку таких «пілотів» майбутній академічний ліцей профільного типу Романівської селищної ради. Причина все та ж – судові позови, ймовірність скандалу у середовищі батьків і т. п.

Безумовно, Романівська селищна рада таки доведе, що усі належні вимоги законодавства стосовно процедури ухвалення рішення про утворення у громаді академічного ліцею були дотримані у повному

обсязі. Але на це піде час, а рішення про пілотний проект і про сприяння процесу утворення академічного ліцею приймалося вже вчора. І тому Романів знову опинився поза увагою державної підтримки. Як-то кажуть, при своїх інтересах. Ситуація до болю нагадує процес десятирічної давності, коли у Романові зволікали із утворенням територіальної громади. Миропіль, якщо хто пам'ятає, визначився швидко і опинився у числі хоча б другої «хвилі» новоутворених громад. А Романів чекав і спотикався. І не в останню чергу – через купку мітингових активістів, які зчинили гвалт, роздрай і завели справу у судовій залі. У підсумку Романівська територіальна громада створювалася вже під зав'язу процесу децентралізації, втративши будь-яку можливість отримати від держави хоча б кілька мільйонів реформаторської допомоги, якою скористалося майже три десятки громад-піонерів, де мудрагелів, крикунів, а насправді звичайних авантюристів у той час не було видно й чути. Сьогодні про крикунів всі забули, але уроків і висновків стосовно шкоди від лементу, від судових розборок під час відповідальної пори у Романові зробити не вдалося. Знову – ті ж граблі, і що найцікавіше – винуватих не буде. Вже після того, як академічний ліцей із профільним навчанням таки запрацює у Романівській селищній раді (а це станеться 1 вересня 2027 року), хтось неодмінно згадає, які шанси, можливості ми втратили через звичайних невігласів, які зуміли запудрити голови сотням людей. Але що поробиш, кажуть, що це все – хвороба на ріст.

Отже, в суботу стартуємо!

Віктор Єрофеев

У суботу, 28 березня, на стадіоні Романівської ДЮСШ очікується справді цікава і знакова подія – у Романові відбудеться матч другого кола чемпіонату України серед аматорських команд.

Господарі стадіону, футболісти FC «VIVAD», прийматимуть суперників із полонського «Колоса». Обидві команди виступали у першому колі чемпіонату 2025/2026 років не надто вдало. Романівчани нині посідають сьоме місце із дев'ятьма турнірними очками, а «Колос» перед зимовою паузою був на дев'ятому, передостанньому, місці у турнірній таблиці колективів першої групи аматорського чемпіонату України.

Проте це було восени, а під час зимової паузи у кадровому складі «Колоса» відбулися кардинальні зміни. До Полонного прибуло поповнення із села Ставки (поблизу Радомишля), де з осені 2025-го року припинило існувати місцеве «Полісся». Щоправда, команда «Полісся» зі Ставками мала опосередкований зв'язок, оскільки більшість гравців зі складу «полісся» приїздили на матчі з Києва та Київщини. Зрештою, Житомирщина перестала бути осередком розвитку футболу у Київській

На фото – забитий у ворота «А.ТЕМ» черговий гол. Вже – сьомий!

області, бо «Полісся» (Ставки) вже три роки поспіль грало у чемпіонаті столичної області. Тепер колишні «поліссяни» разом зі своїм тренером подорожуватимуть до Полонного, де гратимуть у складі «Колоса». З огляду на таке підсилення гравцями із Київщини «Колосу» прогнозують успішний старт у другому колі чемпіонату України серед команд-аматорів. Але перевірку на міцність полонські футболісти пройдуть

у першому весняному матчі у Романові. До слова, варто зауважити, що торік FC «VIVAD» у гостьовому поєдинку на полі «Колоса» отримав перемогу, тож оновлений склад чемпіона Хмельниччини приїде до Романова із дуже агресивними намірами.

Що ж із «VIVADом»? Наші хлопці безпосередню підготовку до всеукраїнського чемпіонату серед аматорів проводять у матчах турніру пам'яті Миколи Сосюри.

Зокрема, у суботу, 21 березня, підопічні тренера Віктора Чорного проводили на стадіоні спортивного ліцею у Житомирі гру четвертого туру. Суперниками романівчан стала команда «А.ТЕМ» із села Висока Піч. Старт поєдинку був за FC «VIVAD», а безпосередню перевагу романівський клуб отримав завдяки голам Гриневича і Поліщука, забитих у першій половині матчу. На початку другого тайму «А.ТЕМ» упродовж п'яти хвилин забиває «VIVADу» два швидких голи, і здавалося, що у грі може наступити перелом на користь футболістів із Високої Печі. Проте «відавці» були іншої думки і упродовж 13 хвилин забили у ворота «А.ТЕМ» аж п'ять (!) м'ячів. Причому чотири голи забив новобранець клубу Олександр Яліков, який відзначився на 50-й, 55-й, 61-й і 62-й хвилині. Ще один м'яч у ворота суперників забив того дня і Володимир Шевчук. У підсумку – 7:2 на користь FC «VIVAD», і тепер романівчани всю увагу зосереджують на підготовці до гри із «Колосом».

Ну а в суботу, 28-го березня, чимало вболівальників із Романова, Врублівки та інших сіл прийдуть на стадіон, де о 14-й годині розпочнеться точно бойова гра. Прийти на стадіон, стати 12-м гравцем і підтримати своїх – завдання чи не найпростіше з усіх інших. Тому – ласкаво просимо на стадіон Романівської ДЮСШ!

Отримуємо шанс від U-RESTORE на чотири роки

Про проєкт U-RESTORE, заходи якого реалізує консорціум організацій під керівництвом Cowater International за фінансування Міністерства закордонних справ Канади (Global Affairs Canada), в Україні знають люди із багатьох її регіонів.

Особливої значимості набули проєкти U-RESTORE, орієнтовані на відновлення соціальної інфраструктури та посилення управлінської спроможності громад. Для реалізації проєкту «Підтримка відновлення України» навесні 2026-го року було обрано громади Дніпропетровської та Житомирської областей. Співпраця у проєкті U-RESTORE громад Житомирщини – це можливість надати людям у громадах реальні інструменти: навчити їх працювати з платформою DREAM, стратегічно планувати свій розвиток та залучати експертів.

Процес відбору громад для участі у проєкті U-RESTORE тривав упродовж двох місяців. Після детального вивчення заявок і пропозицій від низки громад Житомирщини відбірковий комітет проєкту взяв до уваги пропозиції 10-ти громад нашої області: Ружинської, Лугинської, Чоповицької, Романівської, Брусилівської селищних територі-

альних громад, Ярунської сільської територіальної громади та Андрушівської, Коростишівської, Овруцької і Радомишльської міських територіальних громад. Після того команда проєкту U-RESTORE відвідала кожну із десяти громад Житомирщини, і після низки зустрічей та співбесід із керівництвом громад було відібрано 8 громад. Таким чином, станом на сьогодні після детального розгляду всіх заявок, а також додаткових візитів до громад Житомирської області відбірковий комітет затвердив фінальний перелік таких територіальних громад:

- Андрушівська,
- Брусилівська,
- Коростишівська,
- Лугинська,
- Романівська,
- Ружинська,
- Чоповицька,
- Ярунська.

Відтепер відібрані громади Житомирщини долучаться до довгострокової співпраці в межах проєкту U-RESTORE до 2030 року, спрямованої на відновлення, посилення спроможності та сталий розвиток. Вже зовсім незабаром у громадах відбудуться зустрічі із планування, а також поетапного налагодження співпраці із керівництвом U-RESTORE. У кожній із відібраних громад (у тому числі й у Романівській селищній раді) слід буде знайти чи призначити куратора, який зможе налагодити і координувати роботу по співпраці громади із проєктом.

Скоро ходимо – непогано й біжимо

Віктор Єрофеев

Командний чемпіонат України із легкоатлетичного кросу серед дорослих, молоді, юніорів та юнаків стартував 21 березня 2026-го року у Луцьку.

Спортсмени після тривалого зимового відпочинку у залах і манежах спортивних комплексів із великим бажанням рушили в похід за медалями та призовими місцями командного чемпіонату України в умовах природного середовища. Цікавим моментом березневого старту серед найкращих кросменів України стала присутність на ньому спортсменів Романівської ДЮСШ Максима Беника і Назарія Кіпчука. Максим Беник, незважаючи на свій ще зовсім юний вік, вже пробував свої сили у минулорічному естафетному чемпіонаті України, а паралельно готувався і тренувався на дистанціях зі спортивної ходи. Вже взимку 2026-го року Максим виграв першість України серед однолітків у львівському чемпіонаті України зі спортивної ходи. Надалі Максим лише додавав у показниках своїх виступів на змаганнях скороходів. Ідея спробувати свої сили серед найпотужніших юніорів України з легкоатлетичного кросу стала свого роду тренувальною тактикою для Максима Беника, бо ж змагатися лише на стартах змагань зі спортивної ходи важко психологічно. Отже, поїздка до Луцька стала таким собі тренувальним елементом у ході нового спортивного сезону. Звісно ж, вимагати від спортсмена-скорохода високих показників на дистанції із легкоатлетичного кросу важко, або ж навіть і безглуздо.

Максим Беник вийшов на старт двокілометрової дистанції у компанії із легкоатлетами-юніорами з усіх регіонів України. З-поміж тридцяти учасників легкоатлетичного кросу наш іменитий спортсмен-скороход посів 12-е місце. Результат для дебютанта змагань і спортсмена трохи іншої спортивної спеціалізації успішний. Тим паче,

що одразу після Максима Беника місце у таблиці результатів кросу посів ще один легкоатлет із Романова – Назар Кіпчук. Обидва наші учасники майже на рік молодші за своїх суперників, які отримали вищі результати і зайняли місця у першій десятці результатів на дистанції в 2 км. Втім, навіть згадка про результат (12-е і 13-е місця) вихованців КУ «Романівська ДЮСШ» (Житомирська область) на всеукраїнському рівні важить дуже багато. Аби всі наші спортсмени реально досягли подібного рівня результатів, Романів і Романівщина реально претендували б на територію такого собі спортивного хабу. Поки що ми лише на шляху до досконалості. Але – рухаємося!

Всесвітній день боротьби з туберкульозом

Щороку 24 березня відзначають Всесвітній день боротьби з туберкульозом.

Туберкульоз продовжує бути викликом в Україні. У 2025 році в Україні захворіло цією хворобою близько 15 тисяч людей.

Рекомендуємо ознайомитися з важливими відомостями про профілактику та діагностику туберкульозу.

1. Виявлення та діагностика туберкульозу безкоштовні.

Щоб пройти безкоштовну діагностику, необхідно звернутись до свого сімейного лікаря. Спочатку лікар запропонує пройти скринінгове анкетування, а потім, за потреби, скерує на рентгенологічне обстеження органів грудної клітини. Обов'язково перевірку за допомогою рентген-обстеження мають пройти контактуючі із захворілою людиною. Якщо після рентген-обстеження виявлені зміни в легенях, сімейний лікар призначить інші методи дообстеження та скерує до лікаря-фтизіатра.

2. Спеціалізована фтизіатрична допомога безкоштовна.

Лікар-фтизіатр консультує за наявності електронного направлення. Якщо діагноз туберкульозу підтверджується, буде призначено лікування. Під час лікування необхідно відвідувати лікаря-фтизіатра щомісячно для лабораторного контролю.

3. Туберкульоз виліковний.

В Україні люди, що захворіли, мають можливість отримувати безкоштовні протитуберкульозні препарати, включно із сучасними, які входять до складу новітніх схем лікування. Тривалість лікування поступово скорочується. Лікування, як правило, проводиться амбулаторно. Стационар потрібен лише у разі важкого

24 БЕРЕЗНЯ -
ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БОРЬБИ
З ТУБЕРКУЛЬОЗОМ

стану захворілої людини або за наявності суттєвої важкої патології, яка потребує щоденного нагляду лікаря впродовж перших тижнів лікування, після чого можна продовжити терапію вдома, у співпраці з сімейним лікарем.

4. Ризики зараження.

Найбільший ризик зараження мають люди, що контактують із захворілою людиною, яка страждає від туберкульозу з бактеріовиділенням. Якщо розпочати лікування своєчасно, то після 1-2 тижнів вживання протитуберкульозних ліків захворіла

людина вже не є джерелом інфікування для оточуючих. 90% мікобактерій гинуть. При перерві терапії, недолікуванні, недисциплінованому прийомі ліків ризик захворювання для контактуючих знову зростає.

5. Профілактика безкоштовна.

Для людей, які інфіковані мікобактерією туберкульозу і мають підвищений ризик захворювання, є можливість отримати короткотерміновий курс безкоштовної профілактичної терапії протитуберкульозними ліками. Курс профілактичної терапії

допоможе підібрати сімейний лікар або лікар-фтизіатр.

6. Туберкулінодіагностика (проба Манту) не є обов'язковою для кожної дитини, як було ще 10 років тому.

Проба Манту проводиться для того, щоб визначити наявність туберкульозного інфікування (латентна тубінфекція). Використовується для обстеження груп ризику, першочергово для контактних осіб, але також для тих, хто має імуносупресивні стани та/або приймає ліки з імуносупресивним ефектом. Позитивний результат після проби Манту – підстава звернутись до сімейного лікаря або фтизіатра, щоб визначитись з потребою профілактичного лікування.

7. Вакцинація БЦЖ доступна і безкоштовна.

В Україні є достатньо вакцини БЦЖ. Вакцинують новонароджених дітей – одне щеплення через 24 години після народження або до 18 років, якщо щеплення у пологовому відділенні не проводилося. Усі пологові стаціонари забезпечені вакциною БЦЖ. Вакцинація БЦЖ не означає, що дитина ніколи не захворіє. Але в разі знижуються ризики померти від вкрай важких форм туберкульозу, як-от тубменінгіт, тубменінгоенцефаліт, або дисемінований туберкульоз.

Вакцинована БЦЖ людина може захворіти на туберкульоз, але захворювання у неї, як правило, перебігає легше, без тяжких ускладнень.

Не відкладайте турботу про своє здоров'я на потім! Звертайтеся за порадами до свого сімейного лікаря.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Міфи про епілепсію

МІФИ ПРО ЕПІЛЕПСІЮ

26 БЕРЕЗНЯ - ДЕНЬ ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЕПІЛЕПСІЮ (ПУРПУРНИЙ ДЕНЬ)

26 березня у всьому світі відзначають Пурпурний день – день поширення інформації про епілепсію.

Його мета – привернути увагу до цього захворювання, подолати стигму та показати, що люди з епілепсією можуть жити повноцінним життям. У цей день важливо

говорити про міфи про епілепсію та спростовувати хибні уявлення, що спричиняють страх і дискримінацію. Поширення правдивої інформації допомагає формувати толерантне ставлення та підтримку людей, які живуть із епілепсією.

Епілепсія – це неінфекційне хронічне захворювання мозку, яке супроводжується судомними нападами. Це неврологічний розлад, який потребує медикаментозного контролю.

У всьому світі приблизно 50 млн людей страждають на неї. В Україні на цю недугу хворіють понад 100 тисяч людей. У той же час про епілепсію існує чимало міфів, і мало хто знає, як насправді проявляється ця хвороба.

Розповсюджені міфи про епілепсію

1. ТІЛЬКИ ДІТИ ХВОРІЮТЬ НА ЕПІЛЕПСІЮ – МІФ.

Правда – епілепсія може виникнути у будь-кого, незалежно від віку та статі. Однак судоми у людей літнього віку можуть бути проявом різних станів, а не тільки епілепсії, що потребує ретельного дообстеження.

2. ЕПІЛЕПСІЄЮ МОЖНА ЗАРАЗИТИСЯ – МІФ.

Правда – однозначно ні. Це захворювання не є заразним.

3. ПАЦІЄНТ МОЖЕ ПРОКОВТНУТИ ЯЗИК ПІД ЧАС НАПАДУ (СУДОМ) – МІФ.

Правда – ні. Фізично це неможливо.

4. ЯК ТІЛЬКИ РОЗПОЧАВСЯ НАПАД, ТРЕБА НЕГАЙНО ДІСТАТИ ЛЮДИНІ ЯЗИК ІЗ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ – МІФ.

Правда – ні, та ще раз ні. Правильна перша допомога абсолютно легка. Просто повертаємо людину набік та підкладаємо щось м'яке під голову, щоб уникнути травмування.

5. ЛЮДИНУ ІЗ НАПАДОМ СУДОМ ТРЕБА МІЦНО ТРИМАТИ – МІФ.

Правда – не потрібно. Адже напад все одно триватиме, а ви матимете ризик травмування.

6. ЕПІЛЕПСІЮ МОЖНА ЗАВЖДИ ВИЛІКУВАТИ, ПРИЙМАЮЧИ ПЕВНИЙ ПРЕПАРАТ – МІФ.

Правда – діагноз «епілепсія» піддається лікуванню, при цьому часто потребує комплексної терапії. На жаль, є випадки епілепсії, яка є резистентною (стійкою) до лікування медикаментозними препаратами, у цьому разі тактикою вибору буде хірургічне лікування.

7. ЛЮДИ З ЕПІЛЕПСІЄЮ НЕ МОЖУТЬ ВІДВІДУВАТИ РОБОТУ – МІФ.

Правда – люди із діагнозом «епілепсія» мають такі ж можливості, як і інші. Іноді є окремі випадки, коли захворювання обмежує працездатність (часто повторювані та неконтрольовані судоми).

8. ПІД ЧАС НАПАДУ МОЖНА ПРОСИТИ ЛЮДИНУ ПОВЕРНУТИСЯ НА БІК ЧИ БУТИ ОБЕРЕЖНІШОЮ – МІФ.

Правда – під час нападу людина недоступна до продуктивного контакту, тож даремно розмовляти з нею: вона вас не чує.

Пам'ятайте, що епілепсія – це не психічний розлад, а захворювання нервової системи. При правильному лікуванні більшість пацієнтів ведуть повноцінне життя. Знання про епілепсію допомагають не лише її лікувати, а й руйнувати бар'єри, що оточують це захворювання.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Гороскоп на тиждень 25 березня - 31 березня

ОВЕН
Овни відчують особливо яскравий вплив позитиву. Повертається впевненість, з'являється азарт, а обставини стають піддатливішими.

ТЕЛЕЦЬ
Особисте життя і взаємини з дітьми складаються спокійно й розмірено. Фінансова ситуація загалом стабільна.

БЛИЗНЮКИ
Крім основного прибутку, можлива підтримка з боку ділових партнерів або близької людини – як моральна, так і матеріальна.

РАК
Багато хто відчує, що настав час переходити від планів до конкретних кроків. Але в професійній сфері можливі несподівані повороти.

ЛЕВ
Тиждень дає можливість зміцнити позиції, навести лад, розставити пріоритети. У багатьох з'явиться можливість відпочити в суботу й неділю.

ДІВА
Діви відчують приплив ідей і бажання спілкуватися. Тиждень підходить для переговорів, пошуку нових контактів, навчання, обміну інформацією.

ТЕРЕЗИ
Грошові теми будуть безпосередньо пов'язані з партнерами з інших міст або країн. Доведеться уважно переглянути папери та усунути недоліки.

СКОРПІОН
Можливе повернення старих боргів або прибуток від операцій із нерухомістю. Службовці також відчують підтримку колег і прихильність начальства.

СТРИЛЕЦЬ
Тиждень підходить для переосмислення помилок і пошуку шляхів їхнього виправлення. Тиждень допомагає відпустити зайве.

КОЗОРІГ
Тривала і непроста ситуація у справах почне поступово розгортатися на вашу користь. Процес відбуватиметься повільно і з паузами.

ВОДОЛІЙ
Головна рекомендація – зберігати спокій, шукати компроміси і не форсувати події. Не поспішайте під час підписання документів.

РИБИ
Фінансова картина нейтральна. Значних успіхів не очікується, але і серйозних втрат не передбачається.

Джерело: ТСН

Смачного!

Рулет з лаваша із овочами

Інгредієнти: 3 круглих лаваші, 90 г домашнього майонезу (по 30 г на кожен лаваш), 2 листи норі, 1 огірок, 1 томат.

• Викладіть на дощечку 1 круглий лаваш. Змастіть його 30 г домашнього майонезу. Зверху викладіть 2 листки норі.

• Далі знову шар з лаваша та 30 г майонезу. На майонез викладіть 1 огірок, порізаний слайсами вздовж овоча.

• Накрийте огірки останнім лавашем, змастіть 30 г майонезу. На майонез викладіть 1 томат, порізаний кільцями.

• Щільно загорніть лаваші рулетом, загорніть у плівку та відправте у холодильник на 3-4 години.

• Перед подачею поріжте рулет на порційні шматочки.

Вівсяне печиво

Інгредієнти: 70 г пшеничного борошна, 5 г розпушувача, 5 г кориці, 5 г лимонної цедри, 85 г вівсяних пластівців, 30 г гарбузового насіння, 15 г насіння льону, 5 г насіння кунжуту, 1 яйце, 100 г вершкового масла, 70 г цукру.

• У великій мисці змішайте 70 г борошна, 5 г розпушувача, 5 г кориці, 5 г лимонної цедри, 85 г вівсянки, 30 г гарбузового насіння, 15 г насіння льону та 5 г насіння кунжуту.

• Додайте 1 яйце та 100 г м'якого вершкового масла. Вимішайте до однорідності.

• Застеліть деко пергаментом. Викладіть тісто рівним шаром або сформуєте печиво ложкою.

• Випікайте в духовці при 180 градусів приблизно 10-15 хвилин до золотавого кольору.

• Дайте печиву трохи охолонути, нарежте на шматочки або подавайте цілим.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Весняна обрізка саду: головні правила, які врятовують ваші дерева від загибелі

Обрізка саду на початку весни нагадує тонку хірургічну операцію, де кожен рух секатора визначає майбутнє дерева.

Це далеко не механічне видалення гілок, що заважають вільно ходити ділянкою. Суть процесу полягає у грамотному перерозподілі життєвої енергії, поживних речовин та рослинних гормонів. Коли крона перетворюється на густий непроникний ліс, сонячне проміння втрачає здатність пробиватися до внутрішніх ярусів. У суцільній тіні плодові утворення неминуче відмирають, змушуючи весь урожай перемішуватися на самісіньку периферію. Ба більше, застійне повітря у такому густому сплетінні гілок створює ідеальний вологий мікроклімат для стрімкого розвитку грибкової мікрофлори.

Проте братися за пилку можна далеко не в будь-який день. Головним кліматичним індикатором для початку робіт є стабільна температура, що тримається вище позначки у п'ять градусів морозу. Будь-які спроби формувати крону під час раптових березневих заморозків призводять до катастрофічних наслідків для деревини. Фізика цього процесу дуже проста: вільна та зв'язана вода в клітинах замерзає, перетворюючи живу тканину на надзвичайно крихкий матеріал. Під тиском інструменту така деревина не зрізається, а буквально тріскається. Розірваний камбій та нерівні зрізи загоюються неймовірно довго, миттєво перетворюючись на відкриті ворота для бактеріального раку та агресивних спор трутовиків.

Існує глибоко вкорінений страх перед втратою весняної пасоки, через який багато хто панічно уникає обрізання після пробудження саду. Дійсно, для винограду, берези чи волоського горіха такий рясний «плач» є край небажаним. Але зерняткові культури, такі як яблуня чи груша, реагують на це інакше. Концентрація цінних речовин у їхньому весняному соку настільки низька, що невеликий витік не становить жодної загрози. Сучасна агрономія дозволяє успішно завершувати роботу з яблунями навіть у фазі набухання бруньок, що лише трохи стримає бурхливий ріст непотрібних гілок-вовчків, але

ніяк не виснажить життєвий потенціал самого дерева.

Абсолютно іншої, справді ювелірної, стратегії вимагають кісточкові культури. Абрикоси, персики, вишні та сливи найбезпечніше формувати в період від набухання бруньок і аж до цвітіння або ж взагалі перенести цю процедуру на літо, одразу після збору врожаю. Якщо зрізати гілку кісточкового дерева в стані глибокого зимового спокою, воно просто не зможе вчасно активувати свої природні захисні механізми. Відкриті рани в холодну сирю мряку стають легкою здобиччю для цитоспорозу. Починається інфекційне виділення камеді, яке критично виснажує рослину і часто призводить до повного всихання великих скелетних гілок. Обрізка ж на початку вегетації дозволяє дереву миттєво запустити процеси ізоляції пошкоджень.

Жодна з цих маніпуляцій не матиме сенсу без базової стерильності. Перехід від одного дерева до іншого без дезінфекції секатора спиртом або хлоргексидином швидко перетворює інструмент на ідеальний транспорт для поширення патогенів.

Та найбільша революція в сучасній науці про дерева стосується обробки самих ран. Арбористика однозначно доводить, що традиційне замазування зрізів садовим варом, фарбами чи бальзамами приносить набагато більше шкоди, ніж користі. Дерево не вмє загоювати рани подібно до людини чи тварини, воно їх ізолює. А для утворення надійного захисного валика з живої тканини деревини критично необхідний кисень. Щільний шар садового вару чи фарби створює абсолютно повітронепроникну плівку, під якою одразу починає накопичуватися волога. Цей штучний парник стає ідеальним середовищем для стрімкого розмноження бактерій та грибків, які повільно і непомітно руйнують деревину зсередини. Найкращий і єдиний правильний захист – це грамотно і чисто зроблений зріз «на кільце», без залишених пенеків чи пошкодженої кори навколо. Достатньо дозволити цій гладкій рані природним чином підсохнути під промінням весняного сонця та на свіжому вітрі, і здорове дерево самостійно затягне її надійним захисним шаром.

Джерело: Ukr.Media

25 березня середа	26 березня четвер	27 березня п'ятниця	28 березня субота	29 березня неділя	30 березня понеділок	31 березня вівторок
+ 3°	+ 5°	+ 5°	+ 7°	+ 7°	+ 7°	+ 5°
+ 14°	+ 14°	+ 14°	+ 15°	+ 15°	+ 14°	+ 11°
736 ТИСК, ММ	733 ТИСК, ММ	736 ТИСК, ММ	737 ТИСК, ММ	739 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	738 ТИСК, ММ

27 БЕРЕЗНЯ
СВІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДЗНАЧИТЬ,
РУДНІЦЬКИЙ ЛЕОНІД ЛЮДВИКОВИЧ,
ДИРЕКТОР ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ»

ДОЗВОЛЬТЕ ВАС ПРИВІТАТИ З ЮВІЛЕЄМ,
ПОБАЖАТИ ВАМ ЩАСТЯ ТА ДОБРА,
75 РОКІВ НА СВІТІ ВИ ЖИВЕТЕ,
ДОБРА НЕХАЙ БУДЕ ДО ВАС ДОЛЯ,
І БУДУТЬ ЩАСЛИВІ, РІДНІ ВАШІ,
І НЕХАЙ, БЛАГОПОЛУЧЧЯ ВХОДИТЬ У БУДИНОК,
НЕХАЙ У ВСЬОМУ СУПРОВОДЖУЄ УДАЧА,
І ВСЯ РОДИНА, ОТОЧИТЬ ВАС ТЕПЛОМ.

28 БЕРЕЗНЯ
СВІЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВІДЗНАЧАТИМЕ,
БІЛІНЕЦЬ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ,
ВЕТЕРАН ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ВІТАЄМО ВАС ЗІ СВЯТОМ!
ХАЙ БУДЕ В ЖИТТІ БАГАТО
ДОСТАТКУ ТА ЩАСТЯ, ХАЙ ЖДУТЬ ПЕРЕМОГИ,
ХАЙ БУДУТЬ ЛЕГКИМИ ЖИТТЄВІ ДОРОГИ!

Цікаві факти про емоції

• Емоції виникають швидше, ніж ми встигаємо це усвідомити. Наш мозок обробляє загрозу або приємність за частки секунди ще до того, як ми їх назвали словами.

• Шість базових емоцій – радість, сум, страх, злість, подив і огида – визнаються універсальними для всіх культур. Їхні мімічні вирази впізнають люди по всьому світу, незалежно від мови чи виховання.

• Емоції тісно пов'язані з фізіологією. Наприклад гнів може пришвидшити серцебиття, а страх – спричинити пітливість долонь або тремтіння.

• Сльози мають різний хімічний склад залежно від причини плачу. Емоційні сльози містять гормони стресу, що допомагає організму заспокоїтись.

• Виявлено, що усмішка, навіть штучна, може підняти настрій. М'язи обличчя надсилають сигнал у мозок, активуючи центри задоволення.

• Емоції можуть бути заразними. Ми автома-

тично підлаштовуємо свій настрій під оточення через дзеркальні нейрони, які копіюють емоційний стан інших.

• Улюблена музика активує ті самі зони мозку, що і наркотики або кохання. Вона викликає викид дофаміну – гормону радості.

• Деякі люди здатні фізично відчувати емоції в тілі інших людей. Це явище називають емоційною емпатією або в крайніх випадках – синестезією.

• Психологи вважають, що емоції виконують адаптивну функцію. Вони допомагають нам швидко реагувати на загрозу або вибирати вигідні для виживання дії.

• Страх може зберігатись у пам'яті на все життя. Навіть один сильний стресовий досвід може залишити відбиток у мигдалевидному тілі мозку.

• У людей із депресією спостерігається зниження активності зон, пов'язаних із позитивними емоціями, зокрема в лівій префронтальній корі.

• Гнів часто маскує інші емоції, як-от страх, сором або відчуття безпорадності. Це своєрідний захисний механізм психіки.

• Радість має найбільше тілесних проявів серед усіх емоцій – від усмішки до сміху, танцю і підвищеної енергії. Вона активує багато систем організму.

• Тривала емоційна напруга шкодить здоров'ю. Постійний стрес може впливати на серцево-судинну систему, імунітет та гормональний баланс.

• Стрес у невеликих дозах може бути корисним. Він мобілізує ресурси організму, підвищує концентрацію та готує до дії.

• Люди можуть відчувати суперечливі емоції одночасно. Наприклад сміятись і плакати під час прощання або гордитись і злитись в складній ситуації.

• Зміна постави і дихання може вплинути на емоційний стан. Глибоке повільне дихання допомагає заспокоїти нервову систему.

Джерело: dzen.v.ua

РЕКЛАМА

ТОВ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ

постійно проводить індивідуальне навчання та підвищення кваліфікації

ТРАКТОРИСТІВ-МАШІНІСТІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА.

067-410-12-15
097-675-58-35
067-799-04-27

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ З МОМЕНТУ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ НА НАВЧАННЯ.

БУДМАТЕРІАЛИ

м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ

380678794357
380679759461
380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні та каналізаційні, дашки до них

ЗАКУПОВУЄМО ВРХ за вигідними цінами

- КОРІВ
- ТЕЛЯТ
- БИЧКІВ
- ТЕЛИЦЬ

а також дорів та худобу на утримання.

Гарантуємо чесну оцінку та швидкий розрахунок.

тел.: 068 467 05 75

Закупуємо ВРХ ДОРОГО:

- Корів
- Телят
- Дорізи
- Лошат
- Бичків
- Телиць
- Лежачих

Працюємо ЦІЛОДОБОВО

Корів, телиць, коней - на тримання

+38 068 867 24 91

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ СЕРІЯ УБД № 360746, ВИДАНЕ НА ІМ'Я ЛИМАР АЛІНИ ВАЛЕНТИНІВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК, СЕРІЯ АГ № 191327, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я ЛИМАР АЛІНИ ВАЛЕНТИНІВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я КІСЛУХІНА ОЛЕКСАНДРА АНАТОЛІЙОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК СЕРІЯ АВ № 177844, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я ДОМНІНА ОЛЕГА МИКОЛАЙОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ 10 000 РОМАНІВЧАН

Відділ реклами:
067 412-89-81

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - **68,00** грн,
на 3 місяці - **164,00** грн,
на 6 місяців - **308,00** грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

25 березня 2026 р.
№ 8 (331)

Газета є членом
Всесвітньої газетної
Асоціації

Ідентифікатор медіа R30-02941.

Видавець – ПП "Медіа Ресурс";
адреса: 10014, м. Житомир,
вул. Рильського, 9, каб. 407

Адреса редакції: м. Житомир,
вул. Рильського, 9, 4й пов., каб. 407

Тел.: (0412) 418-189

Директор:
Олександр Васильковський,
тел.: 0 (67) 510-50-75
alex.vasilykovskiy@gmail.com

Головний редактор:
Ольга Сидлецька,
тел.: 0 (97) 470-60-17

Рекламний відділ:
Людмила Павлюк
тел.: 0 (67) 412-89-81

Редакція не несе відповідальності за зміст рекламних матеріалів. Редакція може не поділяти думку авторів матеріалів. Передрук матеріалів видання повинен бути узгоджений з редакцією.

Віддруковано в друкарні «Від і До», м. Чернівці, вул. Заводська, 37-В. Тел.: (050) 3763347.

Зам. наклад: 5000 прим. Замовлення №

Частина тиражу розповсюджується безкоштовно.

9 786177 234110